

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/89/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

88/2018. (IV. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2017. február 22-én előterjesztett **panaszát** a 2018. április 19-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a ... Megyei Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele és a „párjával” szemben 2017. február 14-én foganatosított rendőri intézkedés (határrendészeti intézkedés és annak módja, a szolgálati fellépés módja, feltartóztatás), rendőri intézkedés (tájékoztatási kötelezettség) elmulasztása és a rendőri hangnem miatt 2017. február 22-én, postai úton, a Testület panaszbejelentő formanyomtatványán terjesztett elő panaszt.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy „párjával” 2017. február 14-én 20 óra 20 perc és 21 óra 35 perc között, az ... Határátkelőhelyen jelentkeztek határátlépésre egy 3,5 tonna össztömegű, román rendszámú járművel. Az igazoltatás ekkor még egy sávon haladt a Magyarországra belépő oldalon (középső sávban), ezért 18-20 perc várakozást követően a panaszos és barátja is sorra került.

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Okmányait átadták a román határőrnek, aki kb. 20 másodperc elteltével továbbította is azt „egy – szemmel láthatóan – a munkájába beleunt, flegma” magyar határőrnek. A magyar rendőr a raktér átvizsgálása után úgy döntött, hogy a panaszos barátját, aki a gépjárművet vezette (és aki egyébként román állampolgár) alkoholszondás ellenőrzés alá vonja. A légalkohol-mérő készülék negatív eredményt mutatott. Ezt követően a panaszos és barátja nem kapták vissza okmányait, és indokolás nélkül félreállították őket. Eközben egy másik sávban elkezdtek átengedni a járműveket a határon.

20 perc (mínusz 2 fokban történő) várakozás után odamentek a szolgálati fülkéhez, hogy tájékoztatást kapjanak: mi a várakozásuk oka. A rendőr azt mondta, hogy rendszerhiba történt: a magyar állampolgárságú utasokat nem tudják leellenőrizni, és továbbra is várakozniuk kell. Újabb 15 perc, hidegben történő várakozást következett. Eközben látták a panaszosok, hogy két magyar rendszámú gépjármű is áthaladt a határon, és látták azt is, hogy az azokban ülő személyeknek magyar okmányaik voltak, és néhány másodperc elteltével folytathatták útjukat.

Amikor ezt látták, odamentek a rendőrhöz, és megkérdezték, hogy mi történik. Reklamálásukat követően szinte azonnal visszakapták irataikat. A panaszos szerette volna megtudni a rendőr nevét és jelvéyszámát – mivel egyik sem szerepelt a ruházatán –, azonban a rendőr a kérésének nem tett eleget. A panaszosok végül a belső irodába mentek a rendőrrel, ahol annak közvetlen felettesei is tartózkodtak. A panaszosok elmondták problémájukat, azonban a rendőri elöljárók jól láthatóan és érezhetően, számukra sértő módon védték meg az intézkedő rendőrt, és csupán a magyar rendszámú járművek áthaladási idejéről érdeklődtek tőle. A panaszosok nyomtatékosították, hogy abban az időszakban történt az, miközben őket várakoztatták. A rendőr zavartan próbálta magyarázni feletteseinek, hogy a panaszos „párját” megszondáztatta, ezért vele szemben tulajdonképpen rendőri intézkedés történt, ezért kellett várakozniuk. A panaszosok ezután már nem értették, hogy a rendszerhiba vagy a szondáztatás miatt kellett várniuk, de a rendőri elöljárók „nagy flegmán, tisztességes állampolgárokhoz nem méltó hangon odavágták” nekik, hogy akkor nyugodtan tehetnek panaszt is.

2) A panaszos úgy érzi, hogy mind az ő, mind pedig „párja” emberi méltóságát nagymértékben megsértették a rendőrök. A panaszosnak a „párjához” fűződő 8 éves kapcsolata is megsínylette a rendőri intézkedést, mivel a „párjának” azóta nincs kedve Magyarországra utazni (munkáján kívül).

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A panaszossal szemben a ... Határrendészeti Kirendeltség Határrendészeti Osztály Határrendészeti Alosztály állományába tartozó c. r. főtörzsőrmester főhatárrendész, illetve c. r. törzssászlós (az ügyeletes helyettesi feladatokat látta el) intézkedett az ... Közúti Határátkelőhelyen.

2) A panaszos „párjával” szembeni rendőri intézkedéssel összefüggésben készült, „Intézkedés leírása” megnevezésű dokumentum azt tartalmazza, hogy 2017. február 14-én 21 óra 41 perckor a ... alatti helyen a ... forgalmi rendszámú tehergépkocsi utasait ellenőrizte a r. főtörzsőrmester. A gépkocsi vezetőjével szemben alkohol szondát alkalmazott, ami negatív eredménnyel járt. A rendőr a vezetőt, a gépjárművet és annak jogszerű használatát ellenőrizte. Rendőri intézkedés történt.

3) A ... Határrendészeti Kirendeltségen 2017. február 14-én 18 órától február 15-én 7 óráig szolgálatot teljesítő kirendeltség ügyeletesek feljegyzései az alábbi releváns információkat tartalmazzák.

Meghibásodás történt: HERR leállás, országos probléma, 21 óra 20 perc és 23 óra 56 perc között. A várakozási idő befelé tehergépkocsik esetén 30 perc volt. 20 és 21 óra között 65 db, 21 és 22 óra között 63 db tehergépkocsi jött be a határon. Alkoholos befolyásoltság ellenőrzése is történt: a befele jövő személygépkocsiknál 23 esetben, tehergépkocsiknál 2 esetben (kifelé menő tehergépkocsiknál 11 esetben) végezték el.

4) A rendőrség továbbította a Testület részére az országos rendőrfőkapitány 2016. október 26. napján kelt határozatát. Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv részére a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 26. §-ának (2) bekezdés a) pontjában meghatározott jogkörénél fogva a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 30. §-a, valamint a Szolgálati Szabályzat 26. §-a alapján fokozott ellenőrzést rendelt el 2016. október 1-jén 0 órától 2017. január 31-én 24 óráig (!) Magyarország teljes közigazgatási területén a jogsértő cselekmények elkövetésének megelőzése, felderítése, illetve megszakítása érdekében.

5) A ... Határrendészeti Kirendeltség V. sz. szolgálati csoportjának 2017. február 14. napján kelt eligazító lapja az alábbiakat tartalmazza.

a) A 09000/1886-26/2013. ált. számon kiadott, ittassággal kapcsolatos feladatok ellátása során: a napi szolgálati feladatok ellátása mellett a végrehajtói állomány fordítson kiemelt figyelmet az ittasan járművet vezetők felderítésére és az ezzel kapcsolatos eljárások megindítására. Ennek érdekében valamennyi intézkedés alá vont járművezetőnél – a rendszeresített eszközökkel – ittasság ellenőrzést kell végrehajtani. Fokozottan kell ellenőrizni a tehergépjárműveket, illetve azok vezetőit, (a szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket elsősorban a tehergépkocsi forgalom vonatkozásában növelni kell.)

b) „Szolgálati feladatait a közúti közlekedés szabályairól szóló jogszabályi és belső normák szerinti előírásoknak megfelelően, példamutató jelleggel teljesítse.”

c) Az országos rendőrfőkapitány által (29000/38107-2.sz alatt) elrendelt fokozott ellenőrzést 2017. január 31-éig Magyarország teljes közigazgatási területén meghosszabbította.

d) 29000/603-6/ált. sz. alatt elrendelt, az ország területén 3-as közepes terrorfokozat került elrendelésre.

e) A ... sz. főúton kerékpárral, gyalogosan közlekedőket demonstratív jelleggel kell ellenőrizni.

f) 09000-4700-27/2016. ált. szám alatt, ... megye vonatkozásában, a r. vezérőrnagy által az ország területén 3-as (közepes) terrorfokozat került elrendelésre, figyelemmel a 29000/603-6/2016.ált. számon elrendelt feladatokra.

g) 29000/24713/2016. ált. sz. alatt az országos rendőrfőkapitány feladat meghatározása.

h) A megbúvársra alkalmas járművek és vasúti szerelvények fokozott körültekintéssel és a kutatást segítő technikai eszközökkel történő kiemelt ellenőrzése a határátkelőhelyeken.

i) 09000/7834/2016. ált. ... Megyei Rendőr-főkapitányság feladat meghatározása román magyar viszonylatban.

j) Közúti, vasúti határátkelőhelyen végrehajtott ellenőrzési feladatok.

k) Elrendelt fokozott ellenőrzés (09000/2663-6) 2016. ált. ORFK 09000/9637-3/2016. ált. feladat meghatározás a 24/2016. (X.6.) ORFK utasítás végrehajtásáról a téli időjárási viszonyok következtében végrehajtandó rendőri feladatokról.

l) 09000-0/12363/2016. ált. feladat meghatározás végrehajtása.

m) 09000/12461/2016. ált. sz. az államhatárról felvezető talaj utak.

6) A panaszolt rendőri intézkedésben érintett rendőrök jelentést készítettek.

a) A ... Határrendészeti Kirendeltség c. r. főtörzsőrmester főhatárrendésze foganatosította a panaszos „párjával” szembeni rendőri intézkedést.

Jelentésében úgy nyilatkozott, hogy 2017. február 14-én 18 órától másnap 6 óráig útlevélezési feladatokat látott el az ... Közúti Határátkelőhelyen, a belépő személygépkocsi forgalmi sávon. Szolgálati ideje alatt, emlékezete szerint 21 óra 41 perc körül intézkedés alá vont a ... rendszámú kisteher-gépjárművet és utasait. A járművet ... vezette, akivel szemben alkoholszondás ellenőrzést hajtott végre. Az országos rendőrfőkapitány elrendelte a jogsértő cselekmények elkövetésének megelőzése, felderítése, illetve megszakítása érdekében 2017. május 31-én 24 óráig, Magyarország teljes közigazgatási területére a fokozott ellenőrzést a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság, közrend és az államhatár rendjének védelme érdekében.

Az alkoholszondázás eredménye negatív lett. A lekérdező rendszerekben nem sikerült az adatokat ellenőrizni, mivel éppen akkor a HERR rendszer nem működött. A rendőr az ellenőrzés alá vont személyekkel (a panaszossal és „párjával”) közölte, hogy rendszerleállás miatt várni kell néhány percet. Ez körülbelül 20-30 perc lehetett, amit a panaszos és „párja” nehezményezett, azonban nem közöltek olyat, hogy panasszal szeretnének élni.

A rendőr emlékezete szerint az ellenőrzés befejezése után, a panaszosok besétáltak az ügyeleti épületbe, akikkel ezután a rendőr már nem beszélt, hanem folytatta a személyek és a járművek beléptetését a forgalmi sávon.

b) Az átkelőhely c. r. törzsszázlós főhatárrendésze jelentésében előadta, hogy 2017. február 14-én 18 órától másnap 6 óráig közúti helyettes ügyeletesi feladatokat látott el az ... Közúti Határátkelőhelyen. Szolgálati ideje alatt, az éjszaka folyamán rendszerleállás történt. A rendszer leállása alatt a c. r. főtörzsőrmester főhatárrendész alkoholszondázást hajtott végre egy román férfival szemben, teljesen jogszerűen, mivel az egész ország területére fokozott ellenőrzést adtak ki a belépő tehergépjárművek, kisteher gépjárművek, valamint autóbuszok vezetőivel szemben.

A rendőr emlékezete szerint a c. r. főtörzsőrmester bekísért egy hölgyet és egy férfit, akik érdeklődtek az intézkedés okáról és idejéről. Tájékoztatta őket, arról hogy az intézkedés alá vont személyeket a rendelkezésre álló adattárakban ellenőrizni kell, de mivel rendszerleállás van, ez egy kicsivel több időt vesz igénybe. A személyek vele nem közölték, hogy panasszal szeretnének élni az intézkedéssel kapcsolatban.

c) A ... Határrendészeti Kirendeltség r. hadnagy alosztályvezetőjének jelentése mindössze annyit tartalmaz, hogy 2017. február 14-én 18 órától 2017. február 15-én 6 óráig szolgálatirányítói feladatokat látott el. A szolgálatban levő rendőrök az éjszaka folyamán nem jelentették, hogy velük, illetve az intézkedéseikkel szemben panasz várható.

d) A ... Határrendészeti Kirendeltség r. törzsszázlós szolgálatparancsnokának jelentése is csak annyit tartalmaz, hogy 2017. február 14-én 18 órától másnap 6 óráig szolgálatparancsnoki szolgálatot látott el. Szolgálati ideje alatt felé nem tett jelentést senki, hogy a szolgálat ideje alatt bárki is panasszal szeretett volna élni, illetve a panaszos „párjával” nem találkozott.

e) A ... Határrendészeti Kirendeltség r. törzsszázlósa 2017. február 14-én 18 órától másnap 6 óráig vizsgálói szolgálatot látott el az ... Közúti Határátkelőhelyen. Szolgálati ideje alatt a panaszost nem vonta intézkedés alá, illetve nem találkozott vele. Arról sincs információja, hogy a szolgálat során valaki panasszal kívánt volna élni.

7) A ... Határrendészeti Kirendeltség r. ezredes vezetőjének tájékoztató levele azt tartalmazza, hogy a panaszbeadványban megjelölt időpontban szolgálatot ellátó személyek nyilatkozata, valamint a Robotzsaru Neo rendszer adatai alapján tette meg a megállapításait.

a) A r. ezredes megismételte az intézkedő c. r. főtörzsőrmester, az ügyeletes helyettesi feladatokat végrehajtó c. r. törzsszázlós, az eset napján az ügyeletes helyiség épületében szolgálatot teljesítő egyéb szolgálati személyek (a r. hadnagy alosztályvezető, a r. törzsszázlós szolgálatirányító parancsnok és a c. r. törzsszázlós hatósági ügyintéző) jelentésében foglaltakat.

b) Az eset vizsgálata során az Országos Rendőr-főkapitányság Gazdasági Főosztály, Informatikai Üzemeltetési Főosztály, Informatikai Rendszeradminisztrációs Osztály tájékoztatása alapján megállapították, hogy 2017. február 14-én 21 óra 3 perctől 23 óra 45 percig a HERR rendszer nem működött, mivel a SIS II. interfacén tanúsítvány cserét hajtottak végre. A rendszerleállásról előzetesen tájékoztatás nem érkezett, ezért a szolgálatot ellátó személyek csak akkor szereztek tudomást erről, mikor lekérdezést szándékoztak végrehajtani. Sikertelen lekérdezés esetén újbóli bedolgozással, másik munkahelyen való bedolgozással győződik meg a szolgálatot ellátó, hogy helyi vagy esetleg központi meghibásodásról van-e szó. A központi meghibásodást (ha nem érkezett tájékoztatás a leállásról) a szomszédos kirendeltségekkel telefonon történő kapcsolatfelvételt követően lehet biztosan megállapítani.

c) A panaszos „párjával” szemben intézkedő c. r. főtörzsőrmester mindent megtett, hogy az előírásokat betartsa. Végrehajtotta a fokozott ellenőrzés keretén belül a belépésre jelentkező kisteherautó gépjármű vezetőjének alkoholszondás ellenőrzését, a járművezető adatait a rendelkezésre álló nyilvántartásokban ellenőrizni akarta (de rendszerhiba miatt azt azonnal nem tudta végrehajtani), ezért nem adta vissza az ellenőrzés alá vont gépjármű utasainak az okmányait. A rendszerleállás tényéről tájékoztatta az utasokat is. Folyamatosan próbálta az ellenőrzést végrehajtani. Amikor sikerült végrehajtania az ellenőrzést (kb. 20-30 perc), akkor adta vissza az okmányokat az érintetteknek. Ezt követően az alkoholszondás ellenőrzés végrehajtását a RobotZsaru Neo rendszerben intézkedésként fel is dolgozta. A c. r. főtörzsőrmester nem unottan látta el a szolgálati feladatokat, mivel jellemző viselkedésére, hogy arcán nem mutat érzelmeket (sem örömet, sem bánatot). Érzelmek megnyilvánulása nélkül látja el mindig pontosan, szakszerűen a szabályok utasítások betartása mellett szolgálati feladatait. Ezért az, hogy nem volt a külső ruházatán azonosító jelvénye, nem szerepelt téli kabátján neve és nem adta meg ezen adatokat felszólításra, elképzelhetetlen.

d) A panaszos és „párja” igazoltatását (mivel magyar és román állampolgárokról volt szó) minimum ellenőrzés keretein belül a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2016/399. rendelete (a továbbiakban: Schengeni határ-ellenőrzési kódex) és a Schengeni kézikönyv alapján hajtotta végre a c. r. főtörzsőrmester.

A Szolgálati Szabályzat 64. §-ának (1) bekezdése alapján elkérte az átlépésre jelentkező személyek úti okmányait.

Az ellenőrzés során megállapította, hogy a jármű, mellyel a határátlépésre jelentkeztek a személyek, az országos rendőrfőkapitány által 29000/38107-15/2015-2016. ált. sz. határozatban elrendelt fokozott ellenőrzés kategóriájába tartozik, ezért végrehajtotta a gépjárművet vezető személy esetében az előírt alkoholszondás ellenőrzést. A végrehajtott ellenőrzést követően a Szolgálati Szabályzat 25. §-ának (1) bekezdése alapján a bemutatott okmányok adatait a rendelkezésre álló nyilvántartásokban ellenőriznie kellett az intézkedő rendőrnek. Az ellenőrzés végrehajtását követően az átvett okmányokat az intézkedő rendőr a Határforgalom-ellenőrzési Szabályzatról szóló 24/2015. (X. 15.) ORFK utasítás (továbbiakban: Határforgalmi szabályzat) 65. pontjának k) alpontja alapján, az úti okmány személyenkénti visszaadása ismételt személyazonosítás után hajtotta végre.

e) A panaszos „párjának” szondáztatására az említett, elrendelt fokozott ellenőrzés volt az ok, amelynek időbeli hatályát meghosszabbították (az a tájékoztató levél megírásának időpontjában is tart), ezért az a panaszolt rendőri intézkedés idején is érvényben volt.

f) Az okmányokat az intézkedő rendőr azért tartotta magánál, mert az alkoholszondás ellenőrzést követően a román állampolgár adatait a szükséges nyilvántartásokban – a Szolgálati Szabályzat 25. §-ának (1) bekezdése alapján – ellenőriznie kellett. Amikor az ellenőrzéssel végzett, a Határforgalmi szabályzat 65. pontjának k) alpontja alapján az úti okmányokat személyenként visszaadta.

g) Az intézkedő rendőr nyilatkozata alapján az intézkedés körülbelül 20-30 percet vett igénybe.

A várakozásnak, az intézkedés elhúzódásának oka, hogy a HERR rendszer nem volt elérhető, be nem jelentett rendszerleállás volt az eset idején. A várakozás idején az intézkedő rendőr folyamatosan próbálta az előírt lekérdezési feladatokat végrehajtani, melyet követően az okmányokat szabályosan visszaadta az intézkedést alá vontaknak.

h) A c. r. főtörzsőrmester temperamentuma és jelleme alapján az egész intézkedés során biztosan nyugodt és kimért volt. Az ő és az átkelőhelyen lévő ügyeletes-helyettes jelentése alapján az utasokkal nem volt probléma, nem volt emelkedett hangnem és nem jelezték, hogy panaszt kívánnak tenni.

i) A c. r. főtörzsőrmester és az ügyeletes helyettesi feladatokat ellátó c. r. törzsszázados nyilatkozatai alapján (akik az intézkedés során érintettek voltak) nem viselkedtek flegmán és sértően.

j) A várakozás okának megjelölt két különböző dolog szorosan összefügg. A rendszerleállás következtében az intézkedés alá vont személy adatait a nyilvántartásokban nem lehetett ellenőrizni, mely kötelező ebben az esetben.

k) Az ... Közüti Határátkelőhelyen van térfigyelő kamerarendszer, mely a készített felvételeket 3 munkanapig tárolja. Ezért a fenti eset kamerafelvételei már nem álltak a tájékoztató levél megírásának időpontjában rendelkezésre.

k) A tájékoztatás szerint sem a panaszossal, sem a „párjával” szemben nem indult szabálysértési, büntetőeljárás vagy egyéb eljárás.

III.

A Testület elsőként a panaszjog előterjesztésére való jogosultság kérdését vizsgálta.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása

alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése értelmében mindenki csak olyan intézkedés (annak elmulasztása, vagy kényszerítő eszköz alkalmazása) miatt fordulhat a Testülethez panasszal, amely az ő jogát vagy jogos érdekét érintette. Az Rtv. 92. §-ának (3) bekezdése ugyanakkor lehetővé teszi, hogy a panaszt az arra jogosult meghatalmazott vagy jogi képviselő útján terjessze elő.

Ennek érdekében a Testület munkatársa 2017. március 22-én, illetve 23-án kelt levélben felhívta a panaszos figyelmét az idézett rendelkezésre, illetve kérte, hogy a felhívás kézhezvételétől számított nyolc napon belül a barátja („párja”) erősítse meg saját aláírásával a panaszbeadványt vagy a panaszos csatolja a joghatályos meghatalmazást.

A tértivevény tanúsága szerint a panaszos a tájékoztató levelet 2017. március 30-án átvette. Az azóta eltelt időben a panaszos barátja nem küldött a Testület részére aláírásával ellátott panaszbeadványt, illetve meghatalmazást.

A Testület a panaszos „párjával” szemben foganatosított igazoltatást, mintavételt és feltartóztatást – az Rtv. 92. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján – nem tette vizsgálat tárgyává, csak a panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedés érdemi vizsgálatához elengedhetetlenül szükséges mértékben vette azt figyelembe.

IV.

A panaszos sérelmezte a határrendészeti intézkedést, annak elhúzódó jellegét, a rendőr azonosításra vonatkozó kötelezettsége teljesítését, tájékoztatás-adását, továbbá a rendőri hangnemet. **A panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez, az XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz, illetve a XXVII. cikk szerinti szabad mozgáshoz való alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A panaszbeadvány és a rendőrségi dokumentumok egyezést mutatnak abban, hogy a panaszos és „párja” gépjárművel kívánta átlépni a határt Magyarország irányába.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 11. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében ellenőrzi az államhatáron áthaladó személy- és járműforgalmat, a szállítmányokat - ide nem értve a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK rendeletben meghatározott vámellenőrzést -, valamint végzi a határátléptetést, továbbá biztosítja a határátkelőhelyek rendjét, valamint végzi a közúti határátkelőhelyek üzemeltetését, és a fenntartásukra és fejlesztésükre vonatkozó feladatok végrehajtását,

Az Rtv. 35/A. §-a tartalmazza a határrendészeti intézkedésre vonatkozó alapvető rendelkezéseket. A rendőrség a határátlépésnek az Európai Unió kötelező jogi aktaiban és jogszabályokban meghatározott feltételeit ellenőrzi, ennek során jogosult az államhatár átlépésére jelentkező személyek személyazonosságát megállapítani, úti okmányát ellenőrizni, a személy tárgyait és járművét átvizsgálni. A rendőrség a tranzitterületen is jogosult a tranzitterületen tartózkodó személyek személyazonosságát megállapítani, az úti okmányukat ellenőrizni, a tranzitterületre történő be- és

kilépés, valamint az ott tartózkodás jogszerűségét ellenőrizni. A rendőrség a határforgalom ellenőrzése során engedélyezi a határátlépés jogszabályban meghatározott feltételeivel rendelkező személyek határátlépését, illetve megtagadja a határátlépés feltételeivel nem rendelkező személyek határátléptetését.

A Szolgálati Szabályzat 63-64. §-ai egészítik ki az Rtv. szerinti szabályozást az alábbiak szerint. A 63. § (1) bekezdése szerint a határátkelőhelyen a rendőr a személyek, a birtokukban lévő járművek és tárgyak határforgalom-ellenőrzését és átléptetését – nemzetközi szerződés vagy jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – a határátkelőhelyre történő érkezés sorrendjében hajtja végre. A 64. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a határforgalom ellenőrzését végző rendőr a határforgalom ellenőrzése során a határátlépésre jelentkező személytől elkéri úti okmányát, továbbá a személy- és a járműforgalom, valamint a határátlépésre jelentkező személy birtokában lévő tárgy határforgalom-ellenőrzéséhez szükséges egyéb okmányokat. Ugyanezen jogszabályhely (3) és (4) bekezdése kimondja, hogy a határforgalom ellenőrzését végző rendőr a határátlépésre jelentkező személy és a birtokában lévő jármű ellenőrzését követően adhat engedélyt a határátlépésre. Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv a határátlépésre jelentkező személy ellenőrzéséhez, valamint az úti okmány, illetve a határátlépésre jelentkező személy birtokában lévő jármű vagy tárgy vizsgálatához a határátlépésre jelentkező személy, az úti okmány, illetve a jármű és a tárgy adatait összevetheti az Rtv. 91/K. § (1) bekezdésében meghatározott nyilvántartások adataival, továbbá az ellenőrzéshez informatikai és más műszaki eszközöket vehet igénybe.

A Szolgálati Szabályzat 25. §-ának (1) bekezdése továbbá úgy rendelkezik, hogy az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ha az okmány valódisága vagy az igazoltatott személyazonossága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel, felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési nyilvántartási rendszerben, valamint - szükség szerint - a személyi adat- és laccím nyilvántartásban vagy az okmány-nyilvántartásban.

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Testület továbbá utal a rendőrség által hivatkozott, Rtv.-n és Szolgálati Szabályzaton kívüli jogszabályi rendelkezésekre.

A Határforgalom-ellenőrzési Szabályzatról szóló 24/2015. (X.15.) ORFK utasításban (a továbbiakban: ORFK Utasítás) IV. Fejezete szól a határforgalom-ellenőrzés során alkalmazott technológiákról. Annak 17. pontja a szabad mozgás uniós jogával rendelkező személyek határforgalom-ellenőrzését rögzíti. 64. A szabad mozgás uniós jogával rendelkező személyek határforgalom-ellenőrzését a Schengeni határ-ellenőrzési kódex és a Schengeni kézikönyv alapján kell végrehajtani. 65. A szabad mozgás uniós jogával rendelkező személyek határforgalom-ellenőrzését az alábbi sorrendben kell végrehajtani: a) a jármű ellenőrzési ponton (fülkén kívül) történő fogadása, meg szemlélése; b) az útvéltelkező napszaknak megfelelő köszönése; c) az úti okmány átvétele, típusának megállapítása; d) az úti okmány alapján a személy állampolgárságának, a szabad mozgás uniós jogának megállapítása; e) az úti okmányban található arcképmás alapján a személyazonosítás végrehajtása; f) az úti okmányban bejegyzett személyek jelenlétének megállapítása; g) a jármű, annak csomag- és utasterének (szükség szerint a motortereének), a jármű forgalmi engedélyének, jogszerű használatának, a szemrevételezéssel megállapítható műszaki állapotának, a gépjármű felelősségbiztosítása meglétének, továbbá – amennyiben a jármű vezetéséhez szükséges – a járművet vezető személy vezetői engedélyének ellenőrzése; h) az úti okmány és mellékletei eredetiségének, érvényességének ellenőrzése (szükség

szerint technikai eszközökkel történő vizsgálata); i) a gépi olvasásra alkalmas adatsorral rendelkező úti okmányok okmányolvasó eszközzel történő beolvasása; j) az elektronikus tárolóelemet tartalmazó úti okmányok tárolóeleme hitelességének ellenőrzése, az abból kiolvasható adatok összevetése az úti okmányban szereplő adatokkal; k) az adatbeviteli mezők pontos kitöltésével, a bevitt adatok helyességének ellenőrzésével a személy, a jármű és az úti okmány, valamint az uniós polgár harmadik országbeli családtagja részére kiállított tartózkodási kártya határrendészeti nyilvántartásokban történő ellenőrzése; l) a határforgalmi statisztikai adatok rögzítése; m) az úti okmány személyenkénti visszaadása ismételt személyazonosítás után; n) elkészítés.

A Testület megállapítása szerint a panaszolt esetben a rendőrség jogszerűen és indokoltan járt el akkor, amikor a panaszost (illetve a gépjárművet vezető személyt, és a gépjárművet egyaránt) ellenőrzés alá vonta. **A határrendészeti ellenőrzéssel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, illetve azzal a szabad mozgáshoz való jogát jogszerűen korlátozta a rendőrség.**

2) A rendőri intézkedés időtartama tekintetében a Testület az alábbi megállapításokat tette.

A panaszbeadvány szerint több mint egy óráig tartott a panaszossal (és párjával) szemben az intézkedés (20 óra 20 perc és 21 óra 35 perc között). Amikor reklamáltak, szinte azonnal visszakapták irataikat.

A rendőrségi dokumentumok azt tartalmazzák, hogy a kérdéses napon 21 óra 20 perc és 23 óra 56 perc között, országos szinten rendszerhiba állt be, ami miatt a határon átlépő személyek és gépjárművek adatait nem lehetett ellenőrizni. A várakozási idő továbbá ezen időszakban a befelé átkelő tehergépkocsik esetén 30 perc volt. A panaszos „párját” továbbá – a megjelölt országos rendőrfőkapitány által elrendelt, és határidejében meghosszabbított fokozott ellenőrzés keretében – alkoholszondás ellenőrzés alá vonták.

A rendőri intézkedés időtartama tekintetében a Testület hivatkozik az arányosság követelményét előíró törvényi rendelkezésre. Az Rtv. 15. §-a szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintette a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján úgy foglalt állást, hogy a határátkelőhely állományába tartozó rendőrök az előírásoknak megfelelően jártak el. A várakozással eltelt időszakban (a panaszos „párjával” szembeni intézkedés időpontjaként a rendőrségi dokumentumban egyébként 21 óra 41 perc szerepel, nem 20 óra 20 perc) a panaszos és barátja okmányait ellenőrizték, illetve alkoholszondás ellenőrzést végeztek oly módon, hogy a rendszer nem működött.

A határátkelőhelyen történő várakozás kapcsán a Testület úgy foglalt állást, hogy bár az kétségtelenül okozhatott kellemetlenséget a panaszosnak, nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga.

3) A panaszos sérelmezte azt, hogy a várakozás okaként az intézkedő rendőr először a rendszerhibára hivatkozott, utóbb pedig arra, hogy a panaszos „párjával” szemben intézkedést foganatosított.

A panasz ezen részével összefüggésben utal az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésére: a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr köteles a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Az intézkedő c. r. főörzsőrmester jelentésében úgy nyilatkozott, hogy a panaszos „párjánál” alkoholszondás ellenőrzést hajtott végre, azonban a lekérdező rendszerekben nem sikerült az adatokat ellenőrizni, és a rendőr közölte a panaszosokkal, hogy rendszerleállás miatt várni kell.

A rendőrségi dokumentumok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a várakoztatásnak két, összefüggő oka volt: egyrészt a panaszos „párja” által vezetett gépjármű (tehergépkocsi) az elrendelt fokozott ellenőrzés kategóriájába tartozik, ezért szükséges volt a vezető személy alkoholszondás ellenőrzése, másrészt pedig a bemutatott okmányok adatainak a nyilvántartásokban történő ellenőrzése.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján úgy ítélte meg, hogy a rendőrség eleget tett a tájékoztatási kötelezettségének, mivel mindkét körülményre, ami a várakozást előidézte, utalt.

A Testület megállapítása szerint a rendőrség eleget tett tájékoztatás-adási kötelezettségének, ezáltal nem sérült a panaszos tisztessége eljárásához való joga.

4) A panaszbeadvány szerint az intézkedő rendőr a panaszos kérésére sem közölte nevét és jelvéyszámát.

Az intézkedő rendőr jelentésében nem tért ki a panasz ezen részére, a ... Határrendészeti Kirendeltség vezetője tájékoztató levelében úgy nyilatkozott, hogy a c. r. főörzsőrmester a szolgálati feladatokat mindig pontosan, szakszerűen a szabályok, utasítások betartásával látja el, „ezért az, hogy nem volt a külső ruházatán azonosító jelvénye, nem szerepelt téli kabátján neve és nem adta meg ezen adatokat felszólításra, elképzelhetetlen”.

Az Rtv. 20. §-a szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat tovább részletezi. Az 5. § szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentebb meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület rámutat arra, hogy az Rtv. 20. §-ában rögzített követelmények azért bírnak különös jelentőséggel az intézkedés alá vont személy jogérvényesítési képessége szempontjából, mert csak abban az esetben gyakorolható érdemben a panasztételi jog – amiről való kioktatás elmaradását a panaszos szintén sérelmezte –, ha az intézkedéssel érintett személy az intézkedés okára, alapjára és az intézkedést foganatosító személy kilétére nézve birtokában van a valós és releváns információknak. Ugyanis ezek hiányában nincs azzal tisztában, hogy ki ellen kell benyújtani a panaszát, nem tudja

megfelelően megítélni a vele szemben fogatosított intézkedés jogszerűségét és nem tud adott esetben hatékonyan érvelni az intézkedés jogszerűsége ellen sem. Ezeket a szabályokat, amelyek lehetővé teszik az intézkedő rendőr azonosítását, illetve a panaszjog gyakorlását, a Testület gyakorlatában garanciális jelentőségűnek tartja – elsősorban a közhatalom gyakorlásának megfelelő kontrolljára és az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított panaszjogra tekintettel.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a hivatkozott rendőri kötelezettség teljesítése tekintetében, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme ebben a panaszrészben nem megállapítható.

5) A panaszbeadvány szerint az intézkedő rendőr flegmán viselkedett, a felettesei is lekezelően beszéltek a panaszossal (és „párjával”).

A rendőrségi dokumentumok szerint a szolgálatparancsnok és a vizsgáló nem találkozott a panaszossal (és annak „párjával”), míg a közúti helyettes ügyeletesi feladatokat ellátó főhatárrendész találkozott velük, de nem közölték, hogy panasszal szeretnének élni. Az alosztályvezető arról számolt be, hogy a szolgálatban levő rendőrök nem jelentettek olyat, hogy velük, illetve intézkedésükkel szemben panasz várható. A ... Határrendészeti Kirendeltség vezetőjének tájékoztató levele a rendőri hangnemmel kapcsolatban azt tartalmazza, hogy a rendőrök nem viselkedtek flegmán és sértően, illetve a c. r. főtörzsörmester nem unottan látta el szolgálati feladatát, arcán nem mutat ki érzelmeket.

Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekén túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat

szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok közül egyiket sem találta meggyőzőbbnek, ezért úgy foglalt állást, hogy nem megállapítható, hogy a rendőr lekezelően beszélt vagy viselkedett a panaszossal. **A hangnem tekintetében a panaszos emberi méltóságához való alapvető jogának sérelme nem állapítható meg.**

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a határrendészeti intézkedés indokoltan és jogszerűen történt, amely nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz és szabad mozgáshoz való jogát, az intézkedés időtartama továbbá megfelelt az arányosság törvényi követelményének. A rendőrök megfelelően eleget tettek a tájékoztatás-adási kötelezettségüknek, ami alapjogi sérelmet nem idézett elő. A rendőr azonosításra vonatkozó kötelezettségének teljesítése, illetve a rendőri hangnem tekintetében ugyanakkor a tisztességes eljáráshoz való jog, illetve az emberi méltóságához való jog sérelme a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem volt megállapítható.

A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez. Budapest, 2018. április 19.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZBÍRODALOM